

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 21.

TIISTAINA, TOUKOK. 23 P. — TUESDAY, MAY 23.

1916 — Kuudes vuosik.

Miten Alitalon Antista tuli sosialisti

Kirj. Miilia.

Johdanto: Antti Antinpoika myydään huutolaisena, kun hän on kuuden vuoden vanha, kahden hänestä vanhemman sisarensa kera. He ovat orpolapsia. Antti joutuu taloon, joka tunnetaan sekä huutolaisten että palvelijain kidutuspaikaksi. Kovaa saa Antti siellä kokea ja olisi kai kuollut sen kovan kohtalon seurauksista, jos ei isäntärenki Matti olisi ruvennut häntä hoitamaan ja suojelemaan. Kului vuosia, palvelijat vaihtuivat joka vuosi, mutta Matti pysyi talossa Antin tähden. Kerran isännän ja Mattin välillä tuli niin kova riita, että Matti uhkasi tehdä paljastuksia talon sisäisistä asioista. Silloin isäntä teki sovintoa ja sovintoryypyn sekaan pani myrkyä ja Matti oli poissa. Kului taas vuosia. Paljon ankaraa kohtelua sai Antti kokea, mutta Alitalon isännän hyvä ystävä, pitäjän rovasti, parhaan kykynsä mukaan kyvi nöyryyden ja alistuvaisuuden henkeä Antin sydämeen. Rippikoulun käytyä pääsi Antti palkkarengiksi. Kului taas vuosia. Taloon tuli piikaksi eräs Miinanminen nuori nainen, joka rakastui Anttiin ja siksi jäi taloon vielä toiseksi vuotta. Alitalon isäntä pelkäsi, että Anttikin voisi joskus suuttua ja lähteä talosta. Siksi hän keksi keiton nauttaa Antti ja Miina sekä "ylentää" Antin muonamieheksi.

(Jatk. toukok. 2 p. numeroon.)

Nyt heille ei kelpaa silakatkaan niin ettei niistä ole jotain valittamista; milloin ne ovat ruosteisia, milloin kesken loppuvat. Nyt on yksi renki niin fiini ettei syö silakan päitä, vaan heittää ne kuo rikasaan. Kyllä se on jo liikaa. Olen huomauttanut siitä ruuan haaskauksesta, mutta ei siitä ole apua. Pois uhkaavat lähteä. Vuosi heidän täytyy olla lain pakkottamana, mutta sitten kun vuosi on täyteen kulunut lähtevät he ja valehtelevat pitkin maailmaa, niin ettei nyt enään saa kunnon palvelijaa ja jos joku vielä pestin ottaakin, niin nekin ovat niin turkasen laiskoja. Pelkään, että saavat Antistakin o-petetuksi kaltaisensa, tai houkuttelevat hänet pois talosta. Jos niin käy, niin silloin olen hukassa. Antti on kova työmies. Tee kee työtä kolmenkin edestä, mutta toiset kuuluvat Anttia moittivan siitä. Nyt vielä voin Antin kyllä taivuttaa uhkauksilla, mutta en tiedä kummossia renkejä saan syksyllä tilalle, kun entiset lähtevät pois. Jos sattuu sellaisia, että saavat Antinkin mielen muuttumaan. Jos he sen aikaan saavat, niin silloin olen menettänyt parhaan työkoneeni.

Mutta nyt olen keksinyt keiton, jolla voin Antin kiinnittää

talooni ainakin niinkauan kuin Antissa on työntekijäkin. Siksi minä tulinkin tänne keskustelemaan rovastin kanssa, ja kuulemaan mitä rovasti tähän asiaan sanoo. Antin kanssa olen jo sopinut.

— Annappa kuulua! sanoi rovasti, mutta sinulla näyttää olevan asiata niin paljon, että kurkkukin vaatii kostuketta.

— Niin se tuntuu. Kuivanut onkin kurkkuni, mutta täällä on ainetta, jolla voi kostuttaa kaularaa, sanoi isäntä ja veti povitas-kustaan niinkutsutun taskumatin. Tässä on parhainta konjakkia, mutta jos puhun sen Antin asian ensiksi, sanoi isäntä.

Siihen rovasti suostui, virkkaen.

— Tuntuuhan se kurkkukin kosteammalle, kun katselee kimaltevaa konjakkipulloa pöydällä. Mikä se Antin asia sitten oli?

— Niin, nähkääs minä ehdotin, että Antti nauttii sen meidän piika-Miinan. Sitten saisi Antti ruveta muonapalkalle. Ei olisi minulla surua siitä sitten onko ruokaa pöydällä tarpeeksi tai minkälaista se on. Ja toinen hyöty tästä on se, että saan varmasti pidentyksi kaksi työjuhtaa talossani. Miina on kova työtä tekemään. Kun saan sen kytkettyä, niin en välitä vaikkeen piikoja saisikaan ja luulen, että Miina on jo arkoja sitten iskenyt silmänsä Anttiin, koska on viihtynyt meillä kauemmin kuin toiset piikat. Ja nyt he ilmottivat menevänsä avioliittoon. Sitähän se Antin asia olikin. Pyysi minua toimittamaan samalla kun tulit muutenkin et-tä rovasti laittaisi heidät kuulutuksiin. Ei sitä kannata laskea kahta palvelijaa yht'aikaa laiskottelemaan, kun on työtä enempi kuin tehtyä tulee. Siksi minä otin tämän asian huolekseni. Kyllähän rovasti minua uskoo, ettei tässä asianomaisia tarvita enempää kuin vieraita miehiäkään, vai mitä rovasti sanoo?

— Niin, mikseikä se sovi näinkin, kun kerran isäntä edustaa palvelijoittensa asiaa, vaikka onhan se vähän ristiriidassa kirkon lain kanssa, mutta voin minä laittaa kuulutuksen. Eihän sitä kukaan tiedä vaikkei se niin lain jälkeä ole tehty ja mitäpä rengin ja piikan on väliä kunhan heidät vaan kuulutetaan. Ja olikos se asia siinä kaikki? kysyi

rovasti vähän ärtyisesti, sillä tuo pitkävetäinen puhelu alkoi väsyttää ja kurkkuakin alkoi kuivata vaikka kuinka olisi konjakkipulloon tähystellyt.

— Niin, sehän se oli tärkein asia, että saan Antin ja Miinan kuulutukseen. Kyllä minä kotonani asiat sovitan. Antti on minun vallassani vielä ja siitä saan olla kiitollinen rovastille, joka on istuttanut nöyryyden hengen Antin sydämeen ja Miinan täytyy myöskin nöyryyä, kun on Antin vaimo, niin täytyy hänen pysyä talossa, vaikka sattuisikin riitaantumaa emännän kanssa. Minä pyydän vielä, että kun rovasti tulee vihkimään, että rovasti taas neuvoisi heitä uskollisuuteen ja muistuttaisi, että jumala on antanut isännälle vallan palvelijainsa yli.

— Kyllä minä koitan jumalansanan avulla, sanoi rovasti ja siihen oli isäntä tyytyväinen.

— Nyt kostutetaan kurkkua, sanoi isäntä.

Rovasti soitti palvelijan sisään, joka nöyrästi niijaten pysähtyi ovelle odottamaan määräyksiä.

— Tuo vettä ja kaksi lasia, sanoi rovasti käskävästi.

Palvelija poistui ja hetken kuluttua toi tarjottimen komeasti katettuna ajan mukaisella totikalustolla.

— Saat mennä, sanoi rovasti palvelijalle, mutta kuulehan enssin: minua ei saa tulla kenenkään häiritsemään. Jos pitäjäläisiä tulee minua kysymään, niin sano heille ettei rovasti ole kotona.

Palvelija niijasi ja poistui ajatellen mennessään: ei sinun pidä valehteleman, niinhän katekismuksessa seisoo.

Rovasti ja Alitalon isäntä joiivat maljansa pohjaan nuoren parin kunniaiksi.

— Muistaako rovasti kuuluttaa Antin ja Miinan, sopersi isäntä pois lähtiessään, johon rovasti nyökäytti päätänsä.

Liinukka varttosi isäntäänsä portaiden päässä, joka horjuen poistui rovastin virkahuoneesta ja kärryille päästyänsä antoi hän Liinukalle osansa ruoskasta, johon palvelijatkin olivat usein saaneet tutustua. Rovasti kuuli ystävänsä viimeisen hihkasun ja sitten painoi raskaan päänsä leposohvan pehmeälle tyynylle.

Oli keskijö, kun Alitalon isäntä saapui kotiin. Antti meni isäntää vastaan, joka kiroili ja sädatteli, kun kaikkialla on hiljais-tä hautausmalla. Tällainen kotiintulo oli Antille jo vanhas-taan tuttua. Liinukka oli val-

(Jatkoa kolmannella sivulla.)

"Ammattitaitoisuus ja työväenliike"

Joku nimetön henkilö on To-verittaren viimeisestä palvelija-tarten numerosta saanut "inspirationia" kirjoittaa kolme ja puoli palstaa pitkän artikkelin yllä-olevalla otsakkeella. Hän tahtoo sanoa siinä epäsuorasti, että To-verittareissa ajetaan "karsinoo-pia".

Kirjotuksessa vastustetaan kotipalvelijattarien järjestämismahdollisuuksia aivan samoilla perusteilla kuin eräs työväenasiain luopio, muistaakseni hänen nimensä on Gordon, suurta palkkiota vastaan nyt kirjoittelee osuustoimintaliikettä ja kunnallisomis-tusta vastaan.

Ja juuri niiden "ryhmäetujen" ajamisen takiahan ne i. w. w. läiset tahtovat repiä alas ja hajottaa kaikki ammattijärjestöt, kun ne muka ovat vain ryhmäetuja ajavia ja vahingoksi työväenluokalle.

Hekin löytävät aivan päteviä todistuksia väitteilleen. Kerta kaikkiaan sanottuna se on puoleksi totta. Ne työläiset, jotka eivät ole vielä tajunneet järjesty-misen tärkeyttä, eivät suinkaan voi nauttia samoista eduista mitä järjestyneet työläiset nauttivat ja käytännöllisessä elämässä joutuvat järjestyneet taistelemaan järjestyttömiä vastaan. "Joka ei ole meidän kanssamme, hän on meitä vastaan."

Koko työväenluokka voi hyötyä taloudellisesta järjestymisestä ainoastaan sen kautta mikäli nämä omaa etuaan ajavat työläisryhmät kykenevät yhteiskunnallista tietä vaikuttamaan yleisiin oloihin — **kykenevät saamaan laissa vahvistetuksi lyhem-mät työpäivät, alimman palkka-rajotuksen, turvallisemmat työ-olot j.n.e.**

Omia etujaan avat työläisryh-mät voivat taloudellisesti lähennellä toisiaan ja sulautua ajamaan yhteisiä etuja vaan sikäli kuin teollisuuden kehitys käytännössä heidät siihen pakottaa, valistustyön auttaessa liikettä eteen päin. Mutta sittenkin on se "yksi suuri unio" vielä kovin kaukana. Pahoin pelkään, että aivan käytännöllisistä syistä sellaisen "yhden suuren union" perustaminen ei käy mahdolliseksi ennenkuin yhteiskunnalliset olot ovat muuttuneet niin suuressa määrässä, että unio siinä merkityksessä, kuin se on tänäpäivänä, on jo tarpeeton.

Siis työläiset taloudellisesti tu-

(Jatkoa toisella sivulla.)